

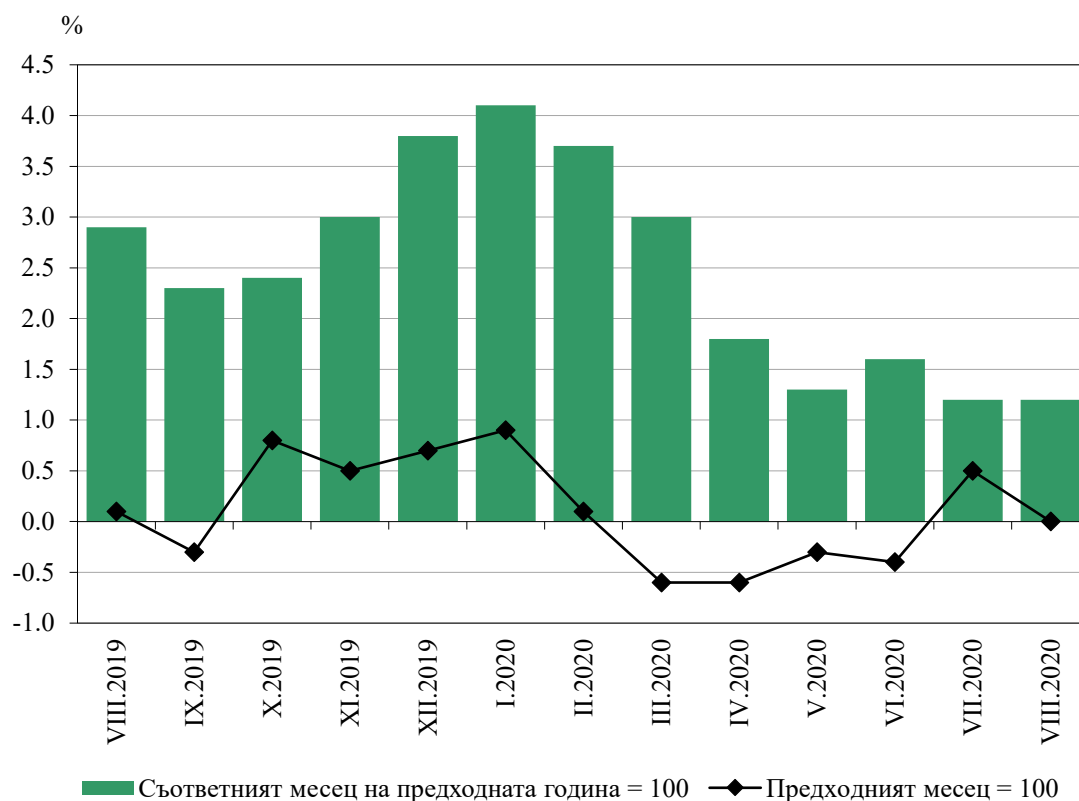
ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА АВГУСТ 2020 ГОДИНА

Индекс на потребителските цени (ИПЦ)

Индексът на потребителските цени за август 2020 г. спрямо юли 2020 г. е 100.0%, т.е. месечната инфлация е 0.0%. Инфлацията от началото на годината (август 2020 г. спрямо декември 2019 г.) е минус 0.5%, а годишната инфлация за август 2020 г. спрямо август 2019 г. е 1.2% (фиг. 1, табл. 1 от приложението).

Средногодишната инфлация за периода септември 2019 - август 2020 г. спрямо периода септември 2018 - август 2019 г. е 2.5%.

Фиг. 1. Инфлация, измерена чрез ИПЦ, по месеци

През август 2020 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - намаление с 0.6%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с 0.2%;
- облекло и обувки - намаление с 4.0%;
- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с 0.2%;

- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - намаление с 0.1%;
- здравеопазване - увеличение с 0.2%;
- транспорт - увеличение с 2.2%;
- съобщения - увеличение с 0.2%;
- развлечения и култура - увеличение с 1.6%;
- образование - увеличение с 0.4%;
- ресторанти и хотели - увеличение с 0.2%;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с 0.3%.

През август 2020 г. са се увеличили цените на следните хранителни продукти: ориз - с 1.0%, типов и ръжен хляб - с 0.9%, макаронени изделия - с 1.7%, зърнени закуски - с 1.3%, риба - с 1.8%, пълномаслено и нискомаслено прясно мляко - съответно с 0.8 и 0.3%, кисело мляко - с 0.6%, кашкавал - с 0.6%, извара - с 2.0%, яйца - с 1.3%, праскови и кайсии - с 2.8%, цитрусови и южни плодове - с 2.7%, краставици - с 0.6%, зеле - с 2.3%, пипер - с 3.6%, листни зеленчуци - с 1.8%, гъби - с 1.4%, зрял боб - с 0.5%, леща - с 0.6%, оцет - с 1.4%, сушени зеленчукови подправки - с 1.0%, готови ястия, закупени от хранителни магазини - с 1.0%, минерална вода - с 1.2%, вина - с 0.4%, бира - с 1.7%, и други.

През август 2020 г. са се намалили цените на следните хранителни продукти: брашно - с 0.4%, бял хляб - с 0.4%, хляб „Добруджа“ - с 0.2%, месо от едър рогат добитък - с 1.1%, свинско месо - с 1.3%, месо от домашни птици - с 1.1%, малотрайни и трайни колбаси - съответно с 0.4 и 1.3%, мляно месо (кайма) - с 1.5%, сирене - с 0.7%, масло - с 2.5%, маргарин - с 1.4%, олио - с 0.7%, ябълки - със 7.2%, дини и пъпеши - с 15.6%, домати - със 7.9%, зрял лук и чесън - съответно с 4.5 и 1.7%, кореноплодни зеленчуци (моркови и червено цвекло) - с 1.8%, маслини - с 2.2%, картофи - със 7.5%, захар - с 0.7%, сладолед - с 2.9%, кафе - с 0.3%, чай - с 0.5%, газирани напитки - с 0.6%, ракии - с 0.6%, и други.

През август 2020 г. в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано увеличение на цените при: водоснабдяване - с 0.6%, газообразни горива за битови нужди - с 0.4%, въглища - с 0.6%, дърва за отопление - с 0.8%, мебели - с 1.0%, бойлери - с 0.8%, препарати за почистване на съдове - с 0.5%, дизелово гориво - с 1.5%, автомобилен бензин А95Н - с 2.1%, автомобилен бензин А100Н - с 2.0%, газ пропан-бутан за ЛТС - с 3.3%, пакетни услуги за почивка и туристически пътувания в страната - с 1.6%, услуги по обществено хранене - с 0.2%, услуги по краткосрочно настаняване - с 0.6%, и други.

През разглеждания месец в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано намаление на цените при: облекло - с 3.7%, обувки - с 4.7%, централно газоснабдяване - с 0.9%, готварски печки - с 0.4%, хладилници и фризьери - с 0.4%, прахове за пране - с 0.7%, принадлежности за ЛТС - с 0.5%, метан за ЛТС - с 0.9%, моторни и смазочни масла - с 0.1%, персонални компютри - с 1.0%, градинарство и цветарство - съответно с 0.1 и 1.6%, продукти за лична хигиена и козметични продукти - с по 0.2%, и други.

През август 2020 г. цените на лекарствените продукти са се увеличили с 0.2%, а цените на стоматологичните услуги - с 0.1%. Цените на лекарските услуги остават на равнището от предходния месец.

Хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ)

Хармонизираният индекс на потребителските цени за август 2020 г. спрямо юли 2020 г. е 100.4%, т.е. месечната инфлация е 0.4%. Инфлацията от началото на годината (август 2020 г. спрямо декември 2019 г.) е 0.6%, а годишната инфлация за август 2020 г. спрямо август 2019 г. е 0.6% (табл. 2 от приложението).

Средногодишната инфлация за периода септември 2019 - август 2020 г. спрямо периода септември 2018 - август 2019 г. е 1.8%.

Според ХИПЦ през август 2020 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - намаление с 0.4%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с 0.1%;
- облекло и обувки - намаление с 3.5%;
- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с 0.1%;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - цените остават на равнището от миналия месец;
- здравеопазване - увеличение с 0.2%;
- транспорт - увеличение с 3.4%;
- съобщения - увеличение с 0.2%;
- развлечения и култура - увеличение с 0.7%;
- образование - увеличение с 0.3%;
- ресторанти и хотели - увеличение с 0.3%;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с 0.6%.

Индекс на цените за малката кошница (ИЦМК)

Индексът на цените за малката кошница за август 2020 г. спрямо юли 2020 г. е 99.6%, а от началото на годината (август 2020 г. спрямо декември 2019 г.) е 101.2% (табл. 3 от приложението).

През август 2020 г. цените на стоките и услугите от малката кошница за най-нискодоходните 20% от домакинствата са се променили спрямо предходния месец, както следва:

- хранителни продукти - намаление с 0.8%;
- нехранителни стоки - намаление с 0.1%;
- услуги - увеличение с 0.1%.

Методологични бележки

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на държавите от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 2$.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 от началото на 2016 г. беше сменена базисната година за ХИПЦ и всички индекси се изчисляват и публикуват при база 2015 година. Динамичните редове са преизчислени при новата базисна година и са публикувани на сайта на НСИ (www.nsi.bg).

Индексът на цените за малката кошница е измерител на средното относително изменение на цените на 100 социалнополезни и жизненонеобходими стоки и услуги. Теглата за изчисляване на този индекс представляват относителните дялове на паричните разходи на най-нискодоходните 20% от домакинствата. Източник на информацията за теглата е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. Този индекс в година t се изчислява с тегла от година $t - 1$.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на **месечната инфлация**.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на **годишната инфлация**.

Индексите на потребителските цени с **натрупване от началото на годината** измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерители на **натрупаната инфлация от началото на годината**. През декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменение на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на **средногодишната инфлация**.

Индексите на потребителските цени в условията на кризата COVID-19

Националният ИПЦ, ХИПЦ и ИЦМК за август 2020 г. бяха произведени съгласно Методологичните препоръки на Евростат относно производството на ХИПЦ в контекста на кризата, свързана с COVID-19, следвайки следните принципи:

- фиксирани статистически тегла, използвани при изчислението на индексите;
- производство на всички индекси съгласно класификацията ЕКОИКОП (Европейска класификация на индивидуалното потребление по цели);
- минимизиране на броя на импутираните цени и подиндекси, когато това е възможно;
- оценка на липсващите наблюдения на цените чрез прилагане на методи за импутиране.

Процентът на липсващите наблюдения на цените за август 2020 г. е 2%, разпределен по разделите на ЕКОИКОП, както следва:

(Проценти)

Потребителски групи	Липсващи наблюдения на цените
00 Общ ИПЦ/ХИПЦ	2
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	2
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	1
03 Облекло и обувки	1
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	2
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	1
06 Здравеопазване	1
07 Транспорт	2
08 Съобщения	2
09 Развлечения и култура	4
10 Образование	8
11 Ресторанти и хотели	2
12 Разнообразни стоки и услуги	2

Оценката на липсващите наблюдения на цените беше извършена чрез препоръчаните от Евростат и съгласувани с държавите членки методи за импутиране:

- с индекса на най-близкия агрегат (подиндекс) в йерархичната структура на индекса (на ниво продукт, базирайки се на наличните цени за същия продукт) - за липсващите наблюдения на цените на продукти, които са налични на пазара;
- чрез коригиране на цената от предходния месец със сезонен фактор (*carry forward with a seasonal correction factor*) - за сезонни продукти, които не са налични на пазара (пътнически въздушен транспорт);
- пренасяне на последните наблюдавани цени (*carry forward the last observed prices*) - в отделни специфични случаи за продукти, за които се счита, че цените им ще останат същите (непроменени), след като ситуацията се върне към нормалното си състояние.

Приложение

Таблица 1

Индекси на потребителските цени за август 2020 година

(Проценти)

Потребителски групи	Тегла 2019	VIII.2020		
		предходният месец = 100	декември 2019 = 100	съответният месец от предходната година = 100
00 Общ ИПЦ	100.000	100.0	99.5	101.2
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	30.093	99.4	101.3	104.5
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	5.134	100.2	100.5	101.5
03 Облекло и обувки	3.995	96.0	91.2	98.0
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	16.866	100.2	100.1	100.7
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	4.572	99.9	100.8	101.0
06 Здравеопазване	7.777	100.2	101.8	103.2
07 Транспорт	9.621	102.2	91.0	90.4
08 Съобщения	5.204	100.2	99.8	99.5
09 Развлечения и култура	5.973	101.6	95.6	101.2
10 Образование	0.404	100.4	101.1	103.3
11 Ресторанти и хотели	5.872	100.2	105.0	103.6
12 Разнообразни стоки и услуги	4.489	100.3	102.3	103.2
Хранителни стоки	31.390	99.5	101.3	104.4
Нехранителни стоки	34.512	99.9	96.4	97.9
Обществено хранене	5.374	100.2	103.2	105.5
Услуги	28.724	100.9	100.5	100.9

Таблица 2

Хармонизирани индекси на потребителските цени за август 2020 година

Потребителски групи	Тегла 2018	VIII.2020			
		2015 = 100	предходният месец = 100	декември 2019 = 100	съответният месец от предходната година = 100
		%			
00 Общ ХИПЦ	1000.000	107.01	100.4	100.6	100.6
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	227.072	115.08	99.6	101.5	104.2
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	63.136	110.44	100.1	100.7	101.6
03 Облекло и обувки	36.509	92.69	96.5	92.3	98.6
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	106.234	111.15	100.1	100.3	100.8
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	60.703	101.19	100.0	100.3	100.4
06 Здравеопазване	74.227	104.73	100.2	101.7	102.9
07 Транспорт	148.685	93.75	103.4	95.7	93.5
08 Съобщения	54.222	91.02	100.2	99.8	99.5
09 Развлечения и култура	73.727	102.49	100.7	97.1	100.5
10 Образование	15.056	115.86	100.3	100.8	103.0
11 Ресторанти и хотели	84.742	129.89	100.3	111.0	100.7
12 Разнообразни стоки и услуги	55.687	113.33	100.6	103.7	104.6

Таблица 3

**Верижни индекси на цените за малката кошница
от 100 социалнополезни и жизненонеобходими
стоки и услуги на най-нискодоходните 20% от
домакинствата за август 2020 година**

Потребителски групи	Тегла 2019	(Проценти)
		ВНП.2020 предходният месец = 100
Общ ИЦМК	100.000	99.6
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	49.396	99.2
Облекло и обувки	3.564	97.1
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	27.199	100.3
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	2.563	100.3
Здравеопазване	11.080	100.2
Транспорт	1.399	99.8
Съобщения	0.295	100.0
Развлечения и култура	0.492	100.3
Разнообразни стоки и услуги	4.013	99.6
Хранителни стоки	49.396	99.2
Нехранителни стоки	28.454	99.9
Услуги	22.150	100.1